

Budget 2024 och plan 2025–2026

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Ansvar och uppgifter	2
3 Nämndmål	2
4 Förändring av nämndmål	3
5 Ekonomi	3
5.1 Driftsredovisning	5
5.2 Verksamhetens nettokostnader	6
6 Investeringar	12
6.1 Tidsbestämda projekt.....	12
6.2 Årliga anslag	15
6.3 Totalsumma investeringar år 2024–2026	16
7 Risker	16
8 Omvärldsanalys	17
9 Bilagor	17

1 Inledning

Kultur- och fritidsnämnden lämnar förslag till budget för sin verksamhet.

I föreliggande budget redogörs först för kultur- och fritidsnämndens nämndmål, följt av en redovisning av kultur- och fritidsnämndens budget nedbruten på nämndens verksamheter och investeringar. Avslutningsvis presenteras en omvärldsanalys.

2 Ansvar och uppgifter

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Uppgiften innebär att samverka med och stödja de föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen och som har en tydlig koppling till kultur och fritid. De centrala uppgifterna är:

- att vara huvudman för kommunens bibliotek, kulturskola, kultur- och programverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och de kommunala verksamheterna i träffpunkt Enebyberg
- att fördela bidrag och stipendier till föreningar och andra lokala organisationer och aktörer
- att förvalta och ansvara för drift och skötsel av idrottsplatser och andra anläggningar inom nämndens ansvarsområde
- att ha beställaransvaret för kommunens badanläggningar
- att förvalta och låna ut kommunens konstverk

I kultur- och fritidsnämndens verksamhet ingår den centrala administrationen som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar även för den seniorverksamhet och fritidsverksamhet inom LSS för barn och ungdomar som finns i träffpunkt Enebyberg. Genom ungt fokus ansvarar nämnden för kommunens preventiva och uppsökande arbete mot ungdomar. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen. Folkbiblioteket regleras i bibliotekslagen.

3 Nämndmål

Kultur- och fritidsnämnden har sex framtagna nämndmål kopplade till fem strategiområden:

Strategiområde	Nämndmål
Hög kvalitet	I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre.

Stor valfrihet	Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan.
Hög attraktivitet	Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa. Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.
Hög effektivitet	Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande.
Hållbar utveckling	I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt.

4 Förändring av nämndmål

Kommunens nämnder har fått uppdrag att aktualisera befintliga nämndmål. Det innebär att varje nämnd ska aktualisera och se över sina nuvarande nämndmål, koppling till strategiområden och kommunens vision. Nämnderna ges även möjlighet att vid behov formulera om befintliga mål, ta bort mål som inte längre är aktuella eller formulera helt nya mål. Nedan presenteras de förändringar som kultur- och fritidsnämnden har tagit fram med anledning av detta.

De två nämndmål ”Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående” samt ”Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja alternativ till ensamhet och isolering” omformuleras enligt följande – ”Kultur- och fritidsnämnden främjar barn, ungdomars samt äldres hälsa”.

Övriga fem nämndmål är nytillkomna.

Den 19 juni beslutade kommunstyrelsen att göra en redaktionell ändring av ordet ”Stark” till ”Hållbar” för strategiområdet ”Stark utveckling”. Förslaget innebär att strategiområdet byter namn från ”Stark utveckling” till ”Hållbar utveckling”, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

5 Ekonomi

Bildningsförvaltningens beräkningar, utefter direktiv i planeringsförutsättningarna, visar att en oförändrad kultur- och fritidsverksamhet jämfört 2023 kommer att innebära sparkrav om 2,1 miljoner kronor för 2024 samt ytterligare 0,4 miljoner kronor för 2025 och 0,6 miljoner kronor för 2026.

Kultur- och fritidsnämnden gav 2 maj 2023 (§ 28) förvaltningen uppdraget att återkomma med en åtgärdsplan som omfattar en budget i balans på lång och kort sikt.

Uppdraget ska redovisas senast den 26 september i samband med nämndens sammanträde.

I tabellen nedan redovisas nettokostnader efter genomförda besparingar.

Kultur- och fritidsnämnden	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnader (mnkr)	-96,1	-104,3	-103,8	-111,4	-111,5	-113,8
Förändring (mnkr)	-	-	-	-7,6	-0,1	-2,3
Förändring (%)	-	-	-	7%	0%	2%

Enligt beslutade planeringsförutsättningar kompenseras kultur- och fritidsnämnden för 2024 med 1 procent vilket motsvarar cirka 1,1 miljoner kronor för pris- och löneökningar. Vidare kommer nämndens budget att justeras för att investeringskostnader till driftbudgeten ökar med 0,9 miljoner kronor samt att kapitalkostnaderna ökar med 5,6 miljoner kronor. Sammantaget blir den kompenserade nettobudgeten 111,4 miljoner kronor för 2024, det vill säga 2,1 miljoner kronor lägre än den nettokostnad som förvaltningen beräknat för oförändrad verksamhet enligt bilaga 1.

Antaganden för 2024 i planeringsförutsättningarna utgår ifrån löneökningar om 2 procent, prisökningar om 1,5 procent samt hyreshöjningar om nästan 8 procent. Då dessa antaganden ställs emot en uppräknings av ram om 1 procent innebär detta ett beräknat sparkrav på 2,1 miljoner kronor för 2024 som ökar med 0,4 miljoner kronor 2025 och ytterligare 0,6 miljoner kronor 2026.

Avgifterna för 2024 inom nämndens verksamhetsområden föreslås oförändrade enligt vad som framgår av bilaga 3. Detta eftersom samtliga anslag för kontant föreningsbidrag till idrotts- och kulturföreningar samt fristående musikskolor behålls oförändrade på 2023 års nivå. Att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till subventionerat pris är kommunens främsta föreningsstöd.

Kultur- och fritidsnämnden föreslår en investeringsbudget för år 2024 om 18,8 miljoner kronor som huvudsakligen avser ny- och reinvesteringar på kommunens idrottsanläggningar. Kapitalkostnader beräknas öka med 5,6 miljoner kronor för 2024 där cirka 2,2 miljoner kronor beror på att internräntan går från 1,25 till 2,5 procent. Påverkar gör även förvärvet 2023 av konstgräsplaner samt behovet att byta konstgrässystem på dessa. Några konstgräsplaners status gör att byte kommer att ske innan full avskrivning skett varför kostnader för utrangering beräknas till cirka 1,6 miljoner kronor. Kapitalkostnaderna har beräknats utefter uppskattad aktiveringstidpunkt för respektive projekt samt en övergripande bedömning om

respektive projekts avskrivningstid. Svårigheter föreligger då andel av ingående komponenter inte är kända i dagsläget.

För planperioden 2025–2026 har uppräknningar gjorts enligt direktiv. Den kompenserade nettokostnaden för 2025 beräknas endast öka med 0,1 miljoner kronor eftersom driftkostnader hänförliga till investeringsprojekt minskar med 1,5 miljoner kronor. För 2026 ökar nettokostnaden med 2,3 miljoner kronor och på verkas främst av ökade kapitalkostnader om 1,3 miljoner kronor.

5.1 Driftsredovisning

Kultur- och fritidsnämnden (mkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	15,8	15,1	15,1	15,5	15,7	15,9
Kostnader	-111,8	-119,4	-118,9	-129,0	-129,7	-132,8
Sparkrav	0,0	0,0	0,0	2,1	2,5	3,1
Nettokostnader	-96,1	-104,3	-103,8	-111,4	-111,5	-113,8

Kultur- och fritidsnämndens beräknade intäkter för 2024 uppgår till totalt 15,5 miljoner kronor där 53 procent utgör intäkter för uthyrning av idrottshallar och -planer. Den näst största posten 20 procent avser kulturskolans elevavgifter därefter kommer intern försäljning av LSS-verksamhet till socialnämnden som utgör 12 procent av intäkterna.

För 2024 beräknas intäkterna öka med 0,4 miljoner kronor. Detta beror huvudsakligen på en helårseffekt av fakturerade planhyror efter övertagande av fotbollsföreningarnas konstgräsplaner i april 2023.

För planeringsperioden 2025 och 2026 ökar intäkterna med 0,2 miljoner kronor för respektive år. Ökningen beror på att avgifterna generellt höjs med 1,5 procent årligen. Elevavgifterna i Danderyds kulturskola föreslås dock att ligga oförändrade för att möjliggöra för fler att delta.

Kultur- och fritidsnämndens bruttokostnader för 2024 uppgår till totalt 129,0 miljoner kronor där den största posten om 35 procent utgörs av löner och den näst största 29 procent avser övriga kostnader. Övriga kostnader omfattar några större poster om totalt 24,4 miljoner kronor såsom kontanta föreningsbidrag, extern drift inomhusbad, el och vatten, tjänster och fördelade kostnader via kommunledningskontoret samt driftkostnader i samband med investeringsutgifter.

För år 2024 beräknas kostnaderna öka med 10,1 miljoner kronor beroende på att kostnader för kapital, hyreshöjningar samt investeringsutgifter ökar med 8,4 miljoner kronor. Därtill kommer kompensation för löneökningar. Övriga kostnader har generellt inte räknats upp.

För planeringsperioden ökar bruttokostnaderna med 0,7 miljoner 2025 och ytterligare 3,1 miljoner 2026. Ökningarna avser förändringar i kapitalkostnader samt uppräknningar enligt planeringsdirektiv. Beräkningarna bygger på att verksamheten planeras fortgå i ordinarie omfattning.

Kostnader fördelade på kostnadslag

Kultur- och fritidsnämnd (mnkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Anslag	-96,1	-103,2	-102,7	-109,4	-111,0	-113,4
Investeringsutgift drift	0,0	-1,1	-1,1	-2,0	-0,5	-0,4
Nettokostnader	-96,1	-104,3	-103,8	-111,4	-111,5	-113,8
Varav kapitalkostnad	-10,2	-13,3	-13,3	-18,9	-19,4	-20,7

År 2024 ökar kultur- och fritidsnämndens anslag med totalt 6,7 miljoner kronor, varav cirka 1,1 miljoner kronor avser kompensation för pris- och löneökningar och 5,6 miljoner kronor för ökade kapitalkostnader. Kapitalkostnaderna ökar till följd av att internräntan ökar från 1,25 till 2,5 procent samt en helårseffekt av förvärv av konstgräsplaner och ett inledande utbyte av konstgrässystemen.

Kultur- och fritidsnämndens investeringskostnader till driftbudgeten ökar med 0,9 miljoner kronor år 2024. Kostnader om 1,3 miljoner kronor avser kostnader för rivning, deponi och bodetablering i samband med att ny servicelänga byggs på Enebybergs IP. Kostnader om 0,7 miljoner kronor avser rivning och deponi av konstgräs i samband med utbyte av konstgrässystem på Djursholms IP samt idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium. Under 2025 avser de 0,5 miljoner kronorna kostnader för rivning av den tidigare curlinglängan på Stockhagens IP. För 2026 avser kostnaderna om 0,4 miljoner kronor rivning och deponi av konstgräs vid utbyte av konstgrässystem på Danderydsvallen.

5.2 Verksamhetens nettokostnader

I tabellen nedan redovisas verksamheternas beräknade nettokostnader före genomförda besparingar. Sparkravet redovisas på egen rad.

Nettokostnader per verksamhet (mnr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nämnd och förvaltning	-4,5	-5,7	-5,7	-6,0	-6,3	-6,7
Anläggningar	-31,9	-36,2	-35,9	-42,7	-41,9	-43,4
Föreningsstöd	-15,7	-17,0	-16,8	-17,7	-17,9	-18,2
Ungt fokus	-11,4	-11,4	-11,4	-11,6	-11,8	-12,0
Bibliotek	-16,4	-16,9	-16,9	-17,5	-17,8	-18,0
Kulturstöd	-5,7	-6,3	-6,3	-6,6	-6,7	-6,8
Kulturskola	-7,7	-7,8	-7,8	-8,2	-8,3	-8,6
Träffpunkt	-2,8	-3,0	-3,0	-3,2	-3,2	-3,3
Sparkrav	-	-	-	2,1	2,5	3,1
Nettokostnader	-96,1	-104,3	-103,8	-111,4	-111,5	-113,8

Kultur- och fritidsnämndens nettoram har för budget 2024 och planeringsperioden 2025–2026 räknats upp med 1 procent årligen. Till detta har nämnden kompenserats för förändringar i kapitalkostnad samt investeringsutgifter som är att betrakta som driftkostnader.

Nämndens verksamheter har olika förutsättningar där bland annat andel löne- och hyreskostnader skiljer sig stort, men även hur bundna de övriga kostnaderna är i exempelvis avtal. Fördelning på verksamhetsnivå har därmed inte skett genom generell uppräknings utan genom en aktiv budgetprocess i syfte att ge adekvata förutsättningar till respektive verksamhet. Detta medför att uppräknings av nettoramar skiljer sig mellan verksamheterna.

Situationen i Sverige och omvärlden med kraftigt stigande priser innebär fortsatt en stor osäkerhet. För planeringsperioden 2025 och 2026 ökar osäkerheten ytterligare.

Nämnd och förvaltning

Budget 2024 för nämnd och förvaltning ökar med 0,4 miljoner kronor. Förändringen beror huvudsakligen på ökade kostnader för löner och arvoden om 0,2 miljoner kronor samt kapitalkostnader som avser ännu ej fördelade investeringsmedel. Dessa kapitalkostnader kommer senare att fördelas ut till respektive verksamhet, men påverkar i detta skede nämnd och förvaltning med tillkommande 0,1 miljoner kronor för 2024 samt ytterligare 0,2 miljoner kronor för vardera 2025 och 2026.

De totala kostnaderna för 2024 uppgår till 6,0 miljoner kronor och utgörs främst av kostnader för löner och arvoden som uppgår till 65 procent av budgeten. Den näst största posten är internt fakturerade kostnader för kommunledningskontorets tjänster som motsvarar 25 procent.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 3,0 och ligger på samma nivå som 2023.

Anläggningar

För anläggningar ökar budgeten 2024 med 6,8 miljoner kronor. Ökningen beror på att kapitalkostnaderna beräknas öka med 5,5 miljoner kronor. Detta beror huvudsakligen på en helårseffekt av övertagande av konstgräsplaner, pågående utbyte av konstgrässystem samt höjd internränta. Ökade investeringskostnader som ligger i driftbudgeten påverkar med 0,9 miljoner kronor och avser beräknade rivnings- och deponikostnader vid bygge av ny servicelänga på Enebybergs IP samt utbyte av konstgrässystem. Därtill kommer kompensation för pris- och löneökningar.

För 2025 minskar nettobudgeten med 0,8 miljoner kronor vilket beror på att de investeringskostnader som ligger i driftbudgeten minskar med 1,5 miljoner kronor samtidigt som kapitalkostnaderna ökar med 0,3 miljoner kronor och uppräknningar sker enligt budgetdirektiv. År 2026 beräknas budgeten öka med 1,5 miljoner kronor vilket främst beror på ökade kapitalkostnader om 1,2 miljoner kronor.

De totala kostnaderna för 2024 uppgår till 48,7 miljoner kronor och utgörs till 39 procent av övriga kostnader som inkluderar några större enskilda kostnadsposter såsom entreprenadkostnad för drift av inomhusbad, el och vatten samt driftkostnader för investeringsprojekt. Den näst största posten är kapitalkostnader som utgör 38 procent.

Intäkterna beräknas öka med 0,3 miljoner kronor vilket beror på beräknad helårseffekt för uthyrning konstgräsplaner efter det övertagande som skedde april 2023. De totala intäkterna uppgår till 6,0 miljoner kronor där 92 procent utgörs av planhyror. Den näst största posten 8 procent utgörs av övriga intäkter, huvudsakligen vidarefakturerade elkostnader samt ersättning för den kostnad som uppstår från laddning av elbilar på idrottsplatsernas parkering.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Osäkerheter gäller framför allt elpriset där kommunen successivt binder priset för planeringsperioden. För anläggningssidan beror elkostnaden på såväl förbrukning i kilowattimmar som effektutnyttjande. Oisolerade ishallar samt uterinkar medför att vädret har stor påverkan. Investeringsåtgärder som genomförts och som kommer att genomföras förväntas att ytterligare bidra i en positiv riktning. Sammantaget gör detta att kostnaden i detta läge beräknas oförändrad jämfört budget 2023. I samband med den

detaljfordelade budgeten kommer beräkningarna att uppdateras. En ytterligare osäkerhet gäller ökade kostnader för drivmedel samt material för underhåll och reparationer där prisuppgången varit betydande. Budgetförslaget omfattar inte några generella uppräknings av dessa kostnader.

Antal årsarbetare budgeteras till 18,54 att jämföra med 17,87 under 2023. Ökning är en helårseffekt av den satsning om 2,0 miljoner kronor på nämnden arbete med idrotts- och fritidsanläggningar som kommunfullmäktige beslutade om inför 2023.

Föreningsstöd

För föreningsstöd ökar budgeten med 0,9 miljoner kronor och därefter med 0,2 miljoner kronor årligen under 2025–2026. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar där uppräknings av lokalhyrorna 2024 beräknas öka med 0,9 miljoner kronor. Det kontanta föreningsbidraget liksom avgifter för att hyra lokaler föreslås ligga på en oförändrad nivå jämfört 2023.

Den totala kostnaden uppgår till 20,4 miljoner kronor och består främst av lokalhyror som utgör 65 procent. Den näst största posten är övriga kostnader som utgör 34 procent och huvudsakligen avser kontanta föreningsbidrag samt lokalvård och rondering av idrottshallar.

Intäkterna för 2024 uppgår till 2,7 miljoner kronor och avser uthyrning av tider i idrottshallar.

Preliminär budgetram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Budgeten är behäftad med en betydande osäkerhet gällande effekter av beslut om ett eventuellt övertagande av skolornas idrottshallar. Se vidare kommentarer under rubriken risker.

Ungt Fokus

För ungt fokus ökar budget 2024 och plan 2025–2026 med 0,2 miljoner kronor årligen. Ökningen består av kompensation för pris- och löneökningar.

Den totala kostnaden uppgår till 14,1 miljoner kronor och består främst av lönekostnader som utgör 76 procent. Den näst största posten är lokalhyror som utgör 13 procent.

Intäkterna för 2024 uppgår till 2,5 miljoner kronor där 75 procent avser ersättning från socialnämnden för den inskrivna LSS-verksamheten fritidsträffen med sex deltagare. Den näst största posten 13 procent utgörs av intäkter från cafeteriaförsäljning till självkostnadspris.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 17,66 vilket är 0,08 högre än budget 2023 som inkluderade vakans och föräldraledighet. Den inskrivna verksamheten fritidsträffen innebär en osäkerhet i och med att kommunen beslutat att införa valfrihetssystem. Se vidare kommentarer under rubriken risker.

Bibliotek

För biblioteket ökar budgeten med 0,6 miljoner kronor. Ökningen beror på kompensation för ökade priser- och löneökningar där hyreshöjningarna står för 0,4 miljoner kronor. Från och med höstterminen 2023 upphör folkbiblioteket att bemanna skolbiblioteket på Danderyds gymnasium. Detta kommer framgent att ske i skolans egen regi. För folkbiblioteket innebär detta att såväl lönekostnader som intäkter minskar med 0,4 miljoner kronor jämfört budget 2023. För planeringsperioden 2025 och 2026 har kostnaderna räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka ramen med 0,3 respektive 0,2 miljoner kronor.

Den totala kostnaden för 2024 uppgår till 17,7 miljoner kronor och utgörs främst av lönekostnader som motsvarar 47 procent. Den näst största posten är lokalhyror som utgör 33 procent. Övriga kostnader inkluderar några större enskilda poster såsom medier, biblioteksdatasystem samt fakturerade tjänster från kommunledningskontoret.

Intäkterna för 2024 uppgår till 0,3 miljoner kronor och avser huvudsakligen avgifter för kopiering och utskrifter samt fjärrlåne- och påminnelseavgifter.

Utöver anslagen budgettram nyttjar biblioteket cirka 0,5 miljon kronor årligen i riktade projektbidrag från Statens kulturråd. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i ordinarie omfattning. Antal årsarbetare inom folkbiblioteket budgeteras till 13,20 på helåret att jämföras med 13,25 för 2023.

Kulturskola

För kulturskolan ökar budgeten med 0,3 miljoner kronor för att under planperioden 2025–2026 årligen öka med 0,2 miljoner kronor. Ökningen består av kompensation för pris- och löneökningar.

Den totala kostnaden uppgår till 11,3 miljoner kronor och består främst av lönekostnader som utgör 85 procent. Den näst största posten är övriga kostnader som utgör 11 procent och huvudsakligen består av fakturerade kostnader för

kommunledningskontorets tjänster, licenskostnader, kapitalkostnader samt övriga verksamhetskostnader.

Intäkterna beräknas oförändrade till 3,2 miljoner kronor och består främst av fakturerade elevavgifter som utgör 98 procent. Bildningsförvaltningen föreslår ingen höjning av avgifterna eftersom man önskar tillgängliggöra kulturskolans utbud för alla.

Kulturskolan har under de tre senaste åren tilldelats utvecklingsbidrag från Statens kulturråd med i snitt 0,6 miljoner kronor årligen. Kulturrådet har för 2023 halverat stödet och det är osäkert om några bidrag kommer att finnas tillgängliga framöver. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 14,53 vilket innebär är oförändrat jämfört 2023.

Kulturstöd

Budgeten kulturstöd ökar med 0,3 miljoner kronor för att under planperioden 2025–2026 årligen öka med 0,1 miljoner kronor. Ökningen består av kompensation för pris- och löneökningar.

Den totala kostnaden uppgår till 7,5 miljoner kronor och består främst av lokalhyror som utgör 58 procent. Den näst största posten är övriga kostnader som utgör 28 procent och huvudsakligen består av kontanta föreningsbidrag samt kostnader för kulturevenemang.

Intäkterna för 2024 uppgår till 0,9 miljoner kronor där 69 procent avser intern uthyrning av aulan i Danderyds gymnasium till Danderyds gymnasium. Övriga intäkter avser huvudsakligen entréavgifter samt uthyrning till externa.

Preliminär budgettram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Samtliga kontanta bidrag till föreningar och fristående musikskolor föreslås ligga oförändrade jämfört 2023. Antal årsarbetare budgeteras till 1,5 vilket är oförändrat jämfört budget 2023.

Träffpunkt

För träffpunkten ökar budget 2024 med knappt 0,2 miljoner kronor för att under planperioden 2025–2026 öka med knappt 0,1 miljoner kronor årligen. Ökningen består av kompensation för pris- och löneökningar.

De totala kostnaderna uppgår till 3,3 miljoner kronor och utgörs till 63 procent av lokalhyror inklusive samverkansavtal med Enebykyrkan. Den näst största posten är

lönekostnader som utgör 20 procent. Lönekostnaderna avser personal vid seniorcentrum medan lokal- och övriga kostnader är gemensamma kostnader för nämndens samtliga verksamheter inom träffpunkten.

Intäkterna ligger på en oförändrad nivå jämfört budget 2023 och uppgår till 0,1 mnkr. Dessa avser främst seniorcentrums caféverksamhet till självkostnad som matchas av motsvarande kostnader.

Preliminär budgetram för 2024 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 1,25 vilket motsvarar budget 2023. Den inskrivna verksamheten fritidsträffen innebär en osäkerhet i och med att kommunen beslutat att införa lagen om valfrihetssystem. Se vidare kommentarer under rubriken risker.

6 Investeringar

Kultur- och fritidsnämnden föreslår en investeringsbudget för 2024 om 18,8 miljoner kronor. För planeringsperioden föreslås 15,3 miljoner kronor för 2025 och 16,3 miljoner kronor för 2026.

6.1 Tidsbestämda projekt

Beslutade projekt (mnkr)	Genomförande-beslut	Utfall t.o.m. 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Beslutad total-budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Enebybergs IP, servicebyggnad	N/A	1,1	3,8	17,1	2,0		20,0	24,0	2025
Belysning planer	N/A	0,0	1,1				1,1	1,1	2023
Luftsluss ishall Stockholm	N/A	0,0	0,0	1,7			1,7	1,7	2024
Luftavfuktare ishallar	N/A	0,0	0,9				0,9	0,9	2023
Larm Stockholm	N/A	0,0	0,5				0,5	0,5	2023
Byte konstgrässystem	N/A	0,0	6,6				11,4	6,6	2023
Förvärv konstgräsplaner	N/A	0,0	20,4				25,0	20,4	2023
Summa beslutade projekt		1,1	33,3	18,8	2,0		60,6	55,2	

Enebybergs IP, servicebyggnad -Projektet avser att riva och ersätta befintlig servicebyggnad från 70-talet. Till följd av marknadsläget med stigande inflation, höga materialpriser och brist på material har projektet försenats då inkomna anbud legat över beslutad budgetram om 20,0 miljoner kronor. Bildningsförvaltningen har i separat skrivelse lämnat förslag att kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bevilja nämnden omdisponering om 4,0 miljoner kronor från projekt byte konstgrässystem samt beslutar att genomföra projektet. Detta mot bakgrund av befintlig servicebyggnads skick och funktion samt bedömning om byggmarknades fortsatta utveckling. För rivning, deponi samt bodetablering med flera som kommer att ske under 2024 äskas 1,3 miljoner kronor till driftbudgeten.

Belysning planer -Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Ingår som beslutad åtgärd för 2023 inom miljö- och klimatprogrammet. Avser totalt fem fotbollsplaner på Stockhagen IP, Danderydsvallen och Djursholms IP. Osäkerhet råder beträffande kostnadsläget vilket kan innebära att belysning inte byts på samtliga planer 2023.

Luftsluss ishall Stockhagen -Projektet som innebär att bygga en luftsluss för ismaskinen in till ishallen kommer att flyttas fram till 2024 för att säkra tillgång till intern projektledning.

Luftavfuktare ishallar -Befintliga luftavfuktare ersätts med nya som har större kapacitet och förbrukar cirka 25 procent mindre el vid samma effekt. Ingår som beslutat åtgärd för 2023 inom miljö- och klimatprogrammet. Ishallen i Enebyberg har fått nytt system installerat under första kvartalet. Installation i Stockhagens ishall planeras under fjärde kvartalet.

Larm Stockhagen -Installation av centralt utrymningslarm för ishall, café och servicebyggnad. Projektet slutförs 2023.

Byte konstgrässystem -Utbyte av konstgräs på Enebybergs IF:s två planer samt Stocksunds IF:s två planer. Projektet slutförs 2023.

Förvärv konstgräsplaner -Kommunfullmäktige beslutade, § 204, 2022-12-12, att kommunen ska överta konstgräsanläggningarna på idrottsplatserna Danderydsvallens IP, Djursholms IP, Enebybergs IP, Stockhagens IP samt idrottsplatsen vid Danderyds gymnasium. Övertagandet ägde rum 3 april 2023.

Föreslagna projekt (mnkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Beräknad totalbudget	Beräknat slutår
SIP, Riva curlinglänga och bygga möteslokal		8,0		8,0	2026
SIP, Ishall lufttätning			0,8	0,8	2026

SIP, Ishall byteinnertak			0,8	0,8	2026
SIP, Belysning LED	0,5			0,5	2024
SIP, låssystem		1,0		1,0	2025
DjIP, Byte konstgrässystem	5,6			5,6	2024
DjIP, Belysning LED	1,0			1,0	
DjIP, Uppläggningsyta snö			0,2	0,2	
EIP, Ishall brandcellsavgränsning	0,8			0,8	
EIP, Belysning LED			0,8	0,8	
EIP, Ishall utrymningstrappa		0,5		0,5	
DV, Byte konstgrässystem			5,0	5,0	
Dagy, Uppläggningsyta snö	0,3			0,3	
Dagy, Byte konstgrässystem	3,5			3,5	
Summa föreslagna projekt	11,7	9,5	7,6	28,8	

SIP, Riva curlinglänga och bygga möteslokal -Den gamla curlinglängan på Stockhagens IP rivs samt ersätts med ny byggnad i anslutning till ishallen. Byggnaden kommer huvudsakligen att innehålla möteslokal, kontor och kommunikationsyta. Den del av projektet som omfattar rivning innebär en driftkostnad. I plan för 2025 äskas därmed 0,5 miljoner kronor.

SIP, Ishall lufttätning -Ishallen på Stockholm lufttätas mellan takfot och konstruktion för ökad energieffektivitet.

SIP, Ishall byte innertak -Innertaket i ishallen på Stockholm byts för ökad brandsäkerhet samt förbättrad reflektion av värme från yttertaket.

SIP, Belysning LED -Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Avser byte på en fotbollsplan på Stockholm.

SIP, Låssystem -Installation av ett elektroniskt låssystem på Stockhagens idrottsplats.

DjIP, Byte konstgrässystem -Byte av konstgrässystem på 5-, 9- och 11-spelplanerna på Djursholms IP. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad. I budget för 2024 äskas därmed 0,5 miljoner kronor.

DjIP, Belysning LED - Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Avser belysning på 9- och 11-spelplanerna på Djursholms IP.

DjIP, Uppläggningsyta snö -Utökning av yta för snöuppläggning på Djursholms IP för att minska risken för spridning av granulat vid kraftiga snöfall. Säker snöhantering är

del av miljö- och klimatprogrammet för att minska mängden föroreningar till dag- och spillvattennätet.

EIP, Ishall brandcellsavgränsning -Ishallen på Enebybergs IP uppfyller inte gällande krav enligt plan- och bygglagen.

EIP, Belysning LED - Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Avser belysning inklusive nya fackverk på naturgräsplanen på Enebybergs IP.

EIP, Ishall utrymningstrappa -Fasaden på Enebybergs ishall öppnas upp för installation av en utrymningstrappa. Ökar säkerheten samt möjliggör större publik.

DV, Byte konstgrässystem -Byte av konstgrässystem på 7- och 11-spelplanerna på Danderydsvallen. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad. I plan för 2026 äskas därmed 0,4 miljoner kronor.

Dagy, Uppläggningsyta snö -Utökning av yta för snöuppläggning på Danderyds gymnasiums idrottsplats för att minska risken för spridning av granulat vid kraftiga snöfall. Säker snöhantering är del av miljö- och klimatprogrammet för att minska mängden föroreningar till dag- och spillvattennätet.

Dagy, Byte konstgrässystem -Byte av konstgrässystem på 11-spelplanen på Danderyds gymnasiums idrottsplats. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad. I budget för 2024 äskas därmed 0,2 miljoner kronor.

6.2 Årliga anslag

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Planerat underhåll byggnader och idrottsanläggningar	4,0	3,1	5,9
Inventarier maskininköp IP	1,8	1,5	1,9
Inventarier utomhusidrott	0,4	0,3	
Inventarier övrig verksamhet KFN	0,9	0,9	0,9
Summa årliga anslag	7,1	5,8	8,7

Planerat underhåll byggnader och idrottsanläggningar -Avser ett flertal mindre projekt för underhåll av investeringskaraktär.

Inventarier maskininköp IP -Avser arbetsmaskiner till idrottsplatserna.

Inventarier utomhusidrott -Avser inventarier på idrottsplatserna.

Inventarier övrig verksamhet KFN -Avser vid behov inköp av inventarier till verksamheterna.

6.3 Totalsumma investeringar år 2024–2026

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Totalsumma investeringar	18,8	15,3	16,3

7 Risker

Kultur och fritidsnämnden kommer att behöva genomföra besparingar om cirka 2,1 miljoner kronor för 2024 samt ytterligare 0,4 miljoner kronor för 2025 och 0,6 miljoner kronor för 2026 givet en procents årlig kompensation. Till detta kommer ett antal risker enligt nedan som inte har kostnadsberäknats då osäkerheterna kring dessa är allt för stora.

Lönerevision 2024

Lönerevisionen för 2023 innebar att Kommunal kom överens med Sveriges Kommuner och Regioner om ett löneökningstrymme för 2023 om 4,1 procent medan övriga låg på 2 procent. Risk finns att övriga avtalsområden kommer att begära kompensation under 2024.

Effekter av övertagande av föreningarnas konstgräsplaner

I april 2023 övertog kultur- och fritidsnämnden föreningarnas konstgräsplaner. Det finns fortsatt osäkerhet om vad detta innebär för kostnader och intäkter på helåret. Främst gäller detta intäktssidan där utfall kan bli såväl högre som lägre än gjorda beräkningar.

Effekter av ett eventuellt övertagande av skolornas idrottshallar

Kultur- och fritidsnämnden har svarat på en remiss över förslag om förändrad ansvarsfördelning vid inhyrning av idrottsytor. Nämnden konstaterade att en sådan förändring kommer att öka administrationen. Utan tillkommande resurser i form av ökade driftanslag måste kvalitet och servicenivåer väsentligt minskas och en aktiv uthyrning kommer inte att kunna bedrivas.

Effekter av införande av valfrihetssystem enligt LOV för fritidsträffen och träffpunkt Enebyberg

Kultur- och fritidsnämndens fritidsträff i Träffpunkt Enebyberg är en verksamhet som omfattas av kommunfullmäktiges beslut om införande av valfrihetssystem. Bildningsförvaltningen har inte ansökt hos socialnämnden om att bli godkänd utförare eftersom ersättningen per nivåbedömd ungdom skulle bli betydligt lägre än enligt nu gällande avtal. Träffpunktens verksamheter arbetar integrerat genom att dela lokalytor, personal samt aktiviteter och är sålunda resursmässigt beroende av varandra. Enligt

uppgift från socialkontoret ska inga ungdomar behöva byta verksamhet utan ges möjlighet att gå kvar enligt gällande avtal. Träffpunktens verksamheter riskerar i förlängningen att äventyras allt eftersom deltagarna i fritidsträffen växer ur verksamheten och de ekonomiska förutsättningarna därmed förändras.

Resultat av ny upphandling avseende drift inomhusbad

Efter genomförd statuskontroll av Mörbybadet har tekniska kontoret bedömt att byggnaden inte med rimliga ekonomiska förutsättningar kan förvaltas efter år 2032. I kommunens strategiska lokalförsörjningsplan 2023–2032 står att behov finns att utreda ett nytt badhus i centrala Danderyd samt att tidplan för ett nytt badhus är oklar. Avtalet med entreprenören som driver inomhusbaden går ut 30 juni 2024. Innan dess måste förnyad upphandling ske. De osäkerheter som är förknippade med Mörbybadets framtid kan komma att inverka negativt på resultatet av kommande upphandling.

Regeringens satsning på fritidskort

Regeringen vill satsa på en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga och har därmed gett fem myndigheter ett gemensamt uppdrag att under året ta fram de grundläggande förutsättningar som krävs inför ett införande under 2024. Fritidskortet ska innehålla ett värde som kan användas som betalning för barn och unga i åldrarna 8–16 år för fritidsaktiviteter. Satsningen kan vara ett stöd för förvaltningen och föreningarna i arbetet att nå ut till barn och ungdomar som inte redan är aktiva.

Riktade bidrag via Statens kulturråd

För bibliotek och kulturskola är erhållna bidrag från Statens kulturråd en förutsättning för att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete. Under 2023 har verksamheterna nästan 2 miljoner kronor till förfogande. Dessa medel är mycket välkomna, men blir en allt viktigare del för verksamheten något som på sikt kan öka sårbarheten om bidragen minskas.

8 Omvärldsanalys

Enligt bilaga ”Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden”.

9 Bilagor

Bilaga 1: Beräknade kostnader och intäkter 2024–2026 exklusive sparkrav

Bilaga 2: Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden

Bilaga 3: Förslag till avgifter 2024 för kultur- och fritidsnämnden